

УДК 368.01:338.46:36

ФОРМУВАННЯ СТРАХОВОЇ СВІДОМОСТІ В УКРАЇНІ І В ПОЛЬЩІ

КЛАПКІВ Юрій Миколайович,

кандидат економічних наук,

Лодзьський університет,

Тернопільський національний економічний університет

Анотація. *Формування страхової свідомості є важливою частиною добре функціонуючого ринку страхових послуг. Вона дозволяє раціонально використовувати суспільству наявні пропозиції страхових послуг, що забезпечують захист від наслідків реалізації несприятливих випадкових подій. Висвітлюється проблематика формування страхової свідомості в польській та українській системах освіти у вищих навчальних закладах. Репрезентовано програми навчання студентів економічних спеціальностей, окремих університетів.*

Ключові слова: *страхова свідомість, освіта, наука страхова, університет.*

Формування страхової свідомості є важливою частиною добре функціонуючого ринку страхових послуг. Вона дозволяє раціонально використовувати суспільству наявні пропозиції страхових послуг, що забезпечують захист від наслідків реалізації несприятливих випадкових подій. Ця інформованість природно визначається: через знання, досвід та цілі, які має кожен із згаданих суб'єктів, присутніх на ринку.

Метою статті є спроба виокремити основи страхової свідомості та значення вивчення предметів страхування у вищих навчальних закладах. У детальному аналізі було порівняно страхову освіту в Україні і в Польщі. Ми проаналізували відповідні напрями на факультеті фінансів у Тернопільському національному економічному університеті та в Інституті фінансів економіко-соціологічного факультету Лодзького університету в Польщі.

Методологія. Представлені у статті висновки ґрунтуються на опрацюванні відповідної літератури і власних дослідженнях автора. Розроблена

методика дозволила зібрати та порівняти програми навчання студентів. Було визначено еволюцію програм навчання страхових предметів, студентів-економістів у Польщі і в Україні.

У статті висвітлюється проблематика формування страхової свідомості в польській та українській системах освіти у вищих навчальних закладах. Основою формування страхової свідомості є вища освіта і досвід використання страхування в повсякденному житті та самоосвіта. Активність поведінки споживачів з використання послуг страхування на фінансовому ринку збільшується, та лише в разі позитивного досвіду використання продукту страхування.

Основою страхової освіти є вища освіта, яка включає страхові дисципліни і знання, отримані в результаті пошуку інформації про страхування, участі у відповідних тематичних семінарах, курсах страхування тощо. Недоопрацювання вищої економічної освіти в галузі страхування підвищує попит на професійних та освічених страхових посередників.

References

1. Sułkowska, W. (Ed.). (2000). *Bariery rozwoju polskiego rynku ubezpieczeniowego [Barriers to the development of the Polish insurance market]*. Kraków: Kantor Wydawniczy Zakamycze, Zakamycze, 204 s.
2. Smith, A. (2007). *An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations*. S. M. Soares (Ed.). Lausanne: MetaLibri Digital.
3. Werner, S. (1913). *Der Bourgeois*. München und Leipzig: Duncker & Humblot, 539 p.
4. Nowak, S., Podlewski, S. (2003). *Edukacja ubezpieczeniowa [Insurance education]*. *Procesy integracyjne w Europie i ubezpieczenia w Polsce – Integration processes in Europe and insurance in Poland*. Radom, pp. 197–221.
5. Biskupski, I. (1925). *O ubezpieczeniach [About insurance]*. Poznań, 168 s.
6. Szczęśniak, M. (2003). *Zarys dziejów ubezpieczeń na ziemiach polskich [Outline of insurance history in Poland]*. Warszawa: Przedsiębiorstwo Wydawnicze LAM, 378 s.
7. Peretz, A. (1892). *Przegląd Asekuracyjny : Dodatek Do Gazety Losowań*. Warszawa: druk S. Orgelbranda i Synów.
8. Manehs, A. (1909). *Osnovy strahovogo dela [Basics of Insurance]*. Saint Petersburg [in Russian].
9. Adamski, Anatol, & Sangowski, Tadeusz, & Handschke, Jerzy Ryszard (1988). *185 lat ubezpieczeń gospodarczych w Polsce [185 years of business insurance in Poland]*. Wydawca Oficyna Drukarska Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Książnicy Miejskiej im. M. Kopernika, 133 s.

10. Klapkiv, M. S., Klapkiv, Yu. M. (2003). *Vytoky natsionalnoho strakhovoho rynku Ukrainy [Origins of the national insurance market of Ukraine]*. Ternopil: Kart-blansh [in Ukrainian].
11. Tito, A. (2005) Lev Gumilev, ethnogenesis and Eurasianism. Diss. University of London. Retrieved from <http://discovery.ucl.ac.uk/1446515/1/U602440.pdf>.
12. Lee, Michelle, (2017). Pottery and Politics: Understanding the Economic and Political Integration of Rwanda's Batwa in Post Genocide Rwanda. Independent Study Project (ISP) Collection. 2575. Retrieved from http://digitalcollections.sit.edu/isp_collection/2575.
13. Kuznetsova, V.H. (Ed.) (2005). *Slovar filosofskih terminov [Dictionary of Philosophical Terms]*. Moscow: Infra-M [in Russian].
14. Klapkiv, L. (2017). Insurance Market in Ukraine: Key Problems and Factors Influencing. *Rozpravvy Ubezpieczeniowe – Insurance Disputes*, nr 2(24), pp. 50–64.
15. Navrotskyi, S. A. (2006) Strakhuvannia yak samostiina ekonomichna katehoriia vidtvorennia [Insurance as an independent economic category of reproduction]. *Ekonomika APK – Economics of agro-industrial complex*. Kyiv : Natsionalnyi naukovyi tsentr «Instytut ahrarynoi ekonomiky», № 9, pp. 37–44 [in Ukrainian].